

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. A.**, bývajúceho v M., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. C. s.r.o., so sídlom v Ž., IČO: 47 232 072, proti žalovanému **Mestskému futbalovému klubu, a.s.**, so sídlom v Ružomberku, Žilinská cesta 21, IČO: 36 412 970, zastúpenému JUDr. M. L., advokátom, so sídlom v L., **o určenie neúčinnosti právnych úkonov**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 9 C 89/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. októbra 2012, sp.zn. 5 Co 224/2012 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 22. októbra 2012, sp.zn. 5 Co 224/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo 4. apríla 2012, č.k. 9 C 89/2011-541 určil, že právny úkon dlžníka MŠK Ružomberok, Žilinská cesta 21, Ružomberok, IČO: 30 233 011, a to zmluva o prevode práva povinností z 30. septembra 2003, uzavretá medzi dlžníkom MŠK Ružomberok, Žilinská cesta 21, Ružomberok, IČO: 30 233 011 a žalovaným Mestský futbalový klub, a.s., Žilinská cesta 21, Ružomberok, IČO: 36 412 970 v časti bezodplatného prevodu hráčov z dlžníka na žalovaného a v časti bezodplatného prevodu práva k peňažnej zábezpeke zloženej dlžníkom v sume 28 214,83 € na Slovenskom futbalovom zväze počas účasti dlžníka v najvyššej futbalovej republikovej súťaži Slovenského futbalového zväzu mužov z dlžníka na žalovaného je voči žalobcovi právne neúčinný. V ostatnej časti návrh zamietol. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa v tomto konaní domáhal

určenia neúčinnosti právneho úkonu dlžníka MŠK Ružomberok a to zmluvy o prevode práv a povinností z 30.septembra 2003, ktorú uzavrel dlžník MŠK Ružomberok so žalovaným v časti bezodplatného prevodu hráčov a trénerov z dlžníka na žalovaného, bezodplatného prevodu práva účasti v najvyššej futbalovej republikovej súťaži Slovenského futbalového zväzu mužov počínajúce ročníkom 2003/2004 z dlžníka na žalovaného a v časti bezodplatného prevodu práva k peňažnej zábezpeke zloženej dlžníkom v sume 33 193,92 € na Slovenskom futbalovom zväze počas účasti dlžníka v najvyššej futbalovej republikovej súťaži Slovenského futbalového zväzu mužov z dlžníka na žalovaného. V danom prípade žalobca má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku priznanú rozsudkom Okresného súdu Ružomberok z 15. mája 2003 č.k. 6 C 182/2001-29, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 3. júla 2003. Mal za to, že v nadväznosti na bezodplatný prevod práv a povinností zmluvou z 30. septembra 2003 medzi dlžníkom a žalovaným nepochybne došlo k takému zmenšeniu majetku dlžníka, ktoré zabránilo uspokojeniu pohľadávky žalobcu v celom rozsahu. Zároveň z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že uspokojenie pohľadávky žalobcu v nadväznosti na bezodplatný prevod práv a povinností z dlžníka na žalovaného z dôvodu neexistencie majetku, existencie dlhov dlžníka bolo úplne zmarené. Konštatoval, že vzhľadom k tomu, že žalobca v danej veci doručil svoj návrh súdu 28. augusta 2006 a lehota troch rokov od uzavretia zmluvy o prevode práv a povinností uplynula 30. septembra 2006, k zániku jeho nároku na odporovanie nedošlo. Súd mal preukázaný aj úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ako aj to, že tento úmysel bol druhej strane známy, pričom poukázal na personálne prepojenie štatutárnych zástupcov MŠK Ružomberok a žalovaného. Ďalej uviedol, že transformácia futbalových klubov z občianskych združení na akciové spoločnosti, ktorá prebehla v roku 2003 na základe požiadavky UEFA ako podmienka účasti v klubových súťažiach UEFA a tým aj v najvyššej futbalovej súťaži SR, mala vplyv na vzájomnú úpravu právnych vzťahov medzi MŠK Ružomberok a žalovaným, pričom z hľadiska športovo-technického na základe vyjadrení svedkov jednalo sa o právne nástupníctvo. Považoval za nepochybné, že hráč pre futbalový klub, s ktorým má uzavretú profesionálnu zmluvu, predstavuje určitú majetkovú hodnotu, ktorá je dokonca evidovaná aj v účtovníctve spoločnosti a ktorá sa odvíja od investícií do uvedeného hráča, resp. od jeho transferovej hodnoty. Vzhľadom k tejto skutočnosti bezodplatný prevod práv a povinností vyplývajúci z profesionálnych zmlúv aktívnych futbalistov z MŠK Ružomberok na žalovaného predstavuje podľa názoru prvostupňového súdu zmenšenie majetku MŠK Ružomberok o takú majetkovú hodnotu, ktorá by nepochybne, keby neušla z majetku MŠK Ružomberok, postačovala na uspokojenie pohľadávky žalobcu voči MŠK Ružomberok

v celom rozsahu s tým, že prospech z tohto právneho úkonu mal nepochybne žalovaný. Preto návrh žalobcu na určenie neúčinnosti zmluvy o prevode práv a povinností v časti bezodplatného prevodu hráčov považoval za dôvodný, čo však už nemožno konštatovať v časti bezodplatného prevodu trénerov z dlžníka na žalovaného, nakoľko tréneri, ktorí tiež majú uzatvorené profesionálne zmluvy s futbalovými klubmi, pre futbalový klub majetkovú hodnotu v takom zmysle ako hráči určite nepredstavujú. Z vykonaného dokazovania ďalej zistil, že žalovaný nadobudol právo účasti v najvyššej futbalovej súťaži na základe rozhodnutia Slovenského futbalového zväzu po splnení podmienok stanovených Slovenským futbalovým zväzom ako zavŕšenie procesu transformácie futbalových klubov z občianskych združení na akciové spoločnosti na základe požiadavky UEFA. Zo športovo-technického hľadiska bol nový klub posudzovaný ako právny nástupca pôvodného klubu, čo vplynulo aj zo zistenej skutočnosti, že novovzniknutý klub nemá možnosť stať sa účastníkom najvyššej futbalovej súťaže bez toho, že by bol účastníkom tejto súťaže v predchádzajúcom ročníku, resp. že postúpil do tejto súťaže z nižšej súťaže. Vzhľadom na charakter práva účasti v najvyššej futbalovej súťaži, to znamená, že toto právo je udeľované určitému futbalovému klubu - akciovej spoločnosti len po splnení podmienok, je neprevoditeľné a neprenosné s tým, že oprávňuje len držiteľa tejto licencie a nie iný subjekt zúčastniť sa najvyššej futbalovej súťaže. Súd mal za to, že nejde o majetkové právo, resp. majetkovú hodnotu, a to i napriek tomu, že jednou z podmienok pre jej udelenie bol v tomto konkrétnom prípade prevod práv a povinností z pôvodného klubu na nový klub, vyplývajúci zo športovej činnosti vrátane práv a povinností voči hráčom, trénerom a zamestnancom. Poukázal na špecifickú otázku transformácie futbalových klubov z občianskych združení na akciové spoločnosti na základe požiadavky UEFA upravenú v smernici SFZ, pričom splnenie podmienok posudzoval SFZ a následkom okrem iného bolo tiež udelenie licencie žalovanému. Pokiaľ sa žalobca domáhal vyslovenia neúčinnosti právneho úkonu v časti bezodplatného prevodu práva k peňažnej zábezpeke zloženej dlžníkom v sume 33 193,92 € na Slovenskom futbalovom zväze počas účasti dlžníka v najvyššej futbalovej republikovej súťaži z dlžníka na žalovaného, poukázal na vyjadrenie SFZ z 21. novembra 2011, v zmysle ktorého SFZ eviduje bankový výpis z júla 1998 ohľadom platby, ktorou Futbalový klub Ružomberok splatil časť zábezpeky vo výške 650 000 Sk a bankový výpis z júla 2003 ohľadne platby, ktorou SCP Ružomberok splatil časť zábezpeky vo výške 200 000 Sk, celkovo tak SFZ eviduje vloženie finančných prostriedkov vo výške 850 000 Sk a pritom nemá vedomosť o tom, že by došlo k výberu prostriedkov z finančnej zábezpeky klubu. K charakteru finančnej zábezpeky poukázal aj na výsluch svedka K. B.. Z dokazovania potom vplynulo, že súčasťou prevodu práv a povinností

v rámci činnosti futbalového klubu medzi MŠK Ružomberok a žalovaným bol bezodplatný prevod práva k peňažnej zábezpeke zloženej dlžníkom v sume 850 000 Sk, pričom tieto peniaze MŠK Ružomberok vyplatené neboli. Potom, ako ukončil svoje pôsobenie v najvyššej futbalovej súťaži, naďalej sú evidované SFZ, a to v prospech žalovaného. Vzhľadom na uvedené konštatoval, že návrh žalobcu v tejto časti bol dôvodný, čo do základu, avšak nie čo do výšky, nakoľko SFZ eviduje peniaze len vo výške 850 000 Sk, t.j. vo výške 28 214,83 €, a preto v prevyšujúcej časti návrh nepovažoval za dôvodný. Ďalej konštatoval, že nakoľko majetkové hodnoty vyplývajúce z právneho úkonu, a to zmluvy o prevode práv a povinností medzi dlžníkom MŠK Ružomberok a žalovaným v časti bezodplatného prevodu hráčov z MŠK Ružomberok na žalovaného už žalovaný nemá, z tohto dôvodu žalobcovi vznikol zákonný nárok na náhradu voči žalovanému, ktorý mal z odporovateľného právneho úkonu prospech. Čo sa týka predmetného právneho úkonu v časti bezodplatného prevodu práva k peňažnej zábezpeke zloženej dlžníkom v sume stanovenej vo výroku rozsudku na SFZ počas účasti MŠK Ružomberok v najvyššej futbalovej súťaži mužov z MŠK Ružomberok na žalovaného, toto majetkové právo žalovaný naďalej má, takže žalobca sa môže domáhať uspokojenia svojej pohľadávky z tohto majetkového práva. Vo vzťahu k námietkam žalovaného uviedol, že podmienkou odporovateľnosti právneho úkonu nie je existencia dlžníka, v tomto prípade MŠK Ružomberok, ktorý nepochybne zanikol výmazom z registra združení vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, ale relevantné je to, že pohľadávka žalobcu dlžníkom uspokojená nebola. Nárok uplatňovaný žalobcom v tomto konaní v časti považoval za oprávnený, právne úkony označené vo výroku rozsudku vyhlásil za neúčinné s tým, že žalobca tak má možnosť uspokojiť svoju pohľadávku z majetkového práva na finančnú zábezpeku na SFZ, ktoré ušlo z majetku MŠK Ružomberok a tiež má právo voči žalovanému na náhradu, nakoľko mal prospech z prevodu majetkových hodnôt vyplývajúcich z profesionálnych zmlúv hráčov MŠK Ružomberok, ktoré však už v súčasnosti nemá. S poukazom na ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p. vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, a to s prihliadnutím ku skutočnosti, že ide o zložitý prípad, predovšetkým s prihliadnutím k väčšiemu počtu uplatňovaných nárokov žalobcom v tomto konaní.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného vo vyhovujúcom výroku, rozsudkom z 22. októbra 2012, sp.zn. 5 Co 224/2012 rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti potvrdil; v časti, v ktorej súd vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol, ponechal nedotknutý a vyslovil, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Preskúmaním rozsudku súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutom rozsahu, predloženého spisového materiálu a vyhodnotením tvrdení účastníkov v odvolacom konaní, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa v danom konaní v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosť rozhodné pre posúdenie veci, vo veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, riadne zistil skutkový stav a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Odvolací súd sa zároveň stotožnil aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v ktorom nenašiel nijaké vecné ani procesné pochybenia. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Konštatoval, že súd prvého stupňa podrobne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysvetlil akými úvahami sa riadil, keď dospel k záveru, že návrh žalobcu je čiastočne dôvodný, stotožnil sa aj so záverom súdu prvého stupňa, že vo vzťahu k tejto časti nároku boli splnené všetky zákonné podmienky odporovateľnosti právneho úkonu v zmysle § 42 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nestotožnil sa s tvrdením odvolateľa, že súd prvého stupňa rozhodol nad rámec žalobného petitu. Mal za to, že žalobca spresnil petit žaloby zo 6. septembra 2011, a to v súlade s vysloveným názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto právnej veci. Išlo iba o doplnenie a spresnenie žalobného návrhu a nie o jeho zmenu, o ktorej by musel rozhodovať súd, a teda nemohlo dôjsť ani k preklúzii, ako to tvrdí žalovaný. Rovnako za nedôvodné považoval odvolací súd tvrdenie žalovaného, že zamietnutím návrhu na vykonanie ďalších dôkazov došlo k neúplnému zisteniu skutkového stavu zo strany súdu prvého stupňa. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 237 písm. f/ O.s.p v spojení s § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo dôjsť tým, že odvolací súd nepostupoval podľa § 214 ods. 3 O.s.p a neupovedomil ho (ani jeho právneho zástupcu) elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3 O.s.p. Namietal, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, pretože sa nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami. Podľa názoru žalovaného odvolací súd sa odchyľil od právneho názoru vysloveného už v skoršom rozhodnutí dovolacieho súdu - v uznesení sp.zn. 5 Cdo 181/2010 z 1. júla 2011. Iná vada konania mala spočívať v tom, že súd prvého stupňa rozhodol nad rámec podaného návrhu, a to v tej časti napadnutého

rozsudku, v ktorej určil, že neúčinný je aj právny úkon dlžníka MŠK Ružomberok „v časti bezodplatného prevodu práva k peňažnej zábezpeke zloženej dlžníkom v sume 28 214,83 € na Slovenskom futbalovom zväze počas účasti dlžníka v najvyššej futbalovej republikovej súťaži SFZ“, tento nedostatok konania nezhojil ani odvolací súd a iba konštatoval, že ide o doplnenie a spresnenie žalobného návrhu a nie jeho zmenu. Dovolateľ namietal aj nesprávnosť právnych záverov odvolacieho súdu pokiaľ ide o materiálnu vykonateľnosť rozsudku, pretože predmetný rozsudok nepriznal žalobcovi žiadne právo, žalovaného nezaviazal k žiadnej povinnosti a nejde ani o rozhodnutie, ktorým by bol postihnutý majetok žalovaného. Uviedol, že žalobca nedisponuje vymáhateľnou pohľadávkou, keďže dlžník Mestský športový klub zanikol. V závere dovolania vyslovil, že nedošlo k právnemu úkonu, ktorým by sa prevádzal majetok, ale boli postupované práva a povinnosti vyplývajúce z týchto hráčskych, resp. trénerských zmlúv. Takéto postúpenie práv a povinností nie je právnym úkonom o prevode majetku a už vôbec nie majetku, z ktorého by sa mohol veriteľ uspokojiť, pretože v žiadnom prípade nie je veriteľ oprávnený domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky z „predaja“ tohto hráča alebo trénera. Navrhol tiež odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné a zaviazal žalovaného k náhrade trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom § 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho

názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovoláním žalobcu je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v predchádzajúcom odseku. Prípustnosť jeho dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či odvolací súd svojim postupom (ne)odňal dovolateľovi možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

Podľa § 156 ods. 1 O.s.p., rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne, vyhlasuje ho predseda senátu alebo samosudca v mene Slovenskej republiky.

Podľa § 156 ods. 3 O.s.p., vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Z ustanovenia § 211 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (v znení zákona č. 388/2011 Z.z. účinného od 1. januára 2012) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať a doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ ak to vyžaduje verejný záujem.

V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

Z obsahu spisu nie je sporným, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a že došlo k verejnému vyhláseniu napadnutého rozsudku, ako to dokladá zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku, ktorá je na č.l. 598 spisu. Obsahom spisu v tejto právnej veci však nie je doložené, že odvolací súd dodržal postup stanovený v citovanom ustanovení § 156 ods. 3 O.s.p. o oznámení miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu, ktoré ustanovenie sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na odvolací súd (§ 211 ods. 2 O.s.p.). V spise (č.l. 597) sa nachádza „Zoznam vecí určených na deň 22. októbra 2012 na prejednanie a rozhodnutie bez nariadenia ústneho pojednávania (§ 156 ods. 3, § 214 ods. 2 O.s.p.) na Krajskom súde v Žiline, pojednávacia miestnosť č. 13“. Touto prejednávanou vecou bola vec vedená pod sp.zn. 5 Co 224/2012 (účastníci M. A. c/a Mestský futbalový klub, a.s. Ružomberok, predmet sporu určenie neúčinnosti právnych úkonov, čas pojednávania 12.10 hod.), ktorá je predmetom tohto dovolacieho konania. Spis však neobsahuje žiadnu úpravu ohľadom zachovania postupu podľa § 156 ods. 3 O.s.p., t.j. pokyn, aby sa oznámilo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku

na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, resp. záznam, že by sa tak stalo.

Požiadavka na verejné vyhlásenie rozsudku v zmysle článku 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky vychádza z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, preto jej podstata a účel sa nemôže zásadne odlišovať od definície podanej v kontexte týchto zmlúv, napr. Európskym súdom pre ľudské práva.

Ústava zaručuje nie teoretické a iluzórne práva, ale práva konkrétne a účinné, preto požiadavku verejného vyhlásenia rozsudku možno považovať za splnenú len vtedy, ak má verejnosť možnosť získať informácie o dátume a mieste vyhlásenia rozsudku tak, aby pri takomto zverejnení mohol byť prítomný ktokoľvek, kto má o to záujem, pričom vo vzťahu k účastníkom konania sa musí vychádzať z prezumpcie tohto záujmu (porovnaj nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 5/02).

Verejnosť konania patrí k ústavným procesným zárukám práva na súdnu a inú právnu ochranu. Princíp verejnosti však nie je absolútny (verejnosť možno výnimočne vylúčiť v prípadoch ustanovených zákonom – porovnaj čl. 48 ods. 2 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky); výnimky z tohto princípu sa ale vzťahujú na súdne pojednávanie (prerokovanie), nie však na vyhlásenie rozsudku. Povinnosť verejného vyhlásenia rozsudku je bezvýnimočná. Vyplýva to z doslovného znenia čl. 142 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj zo zákonov, ktoré v súlade s ústavou upravujú podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane, o pôsobnosti súdov a konaní pred nimi. Verejné vyhlásenie rozsudku nie je len formálny a samoučelný úkon. Jeho podstata má zásadný význam a spája sa s viacerými procesnoprávnymi dôsledkami. Vyhlásením rozsudku konanie nekončí a ešte aj pri verejnom vyhlasovaní majú účastníci konania procesné práva a povinnosti. Ide tu o úkon súdu, ktorý je z hľadiska vecného, časového, miestneho a personálneho neopakovateľný a nezameniteľný s iným úkonom súdu. Nezanedbateľným je tiež procesné oprávnenie účastníka preveriť, či súd vyhlásil rozsudok na oznámenom mieste a v oznámenom čase (hľadisko miestne a časové). Neprehliadnuteľným oprávnením účastníka je aj jeho právo preveriť (zistiť), v akom zložení (hľadisko personálne) súd vyhlásil rozsudok (porovnaj v tejto spojitosti najmä § 237 písm. g/ O.s.p.) a s akým odôvodnením (hľadisko vecné).

Verejné vyhlásenie rozsudku súvisí s povinnosťou všeobecného súdu upovedomiť o tom účastníkov konania (v danom prípade dodržaním postupu podľa § 156 ods. 3 O.s.p.). Účastník konania má právo byť prítomný na vyhlásení rozsudku súdu a len on sám môže rozhodnúť, či sa tohto zasadnutia zúčastní alebo nezúčastní. Jeho rozhodnutie nemôže ovplyvniť postup súdu pri realizácii konania v intenciách článku 142 ods. 3 ústavy. Iný postup súdu znamená porušenie ústavnosti v konaní pred ním, ktoré spočíva v porušení základného práva účastníka konania zakotveného v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s článkom 142 ods. 3 ústavy.

Ustanovenie čl. 142 ods. 3 ústavy, ktoré obsahuje princíp verejného vyhlásenia rozsudku, má povahu ústavného príkazu pre všeobecné súdy, podľa ktorého v prípade, že rozhodujú vo forme rozsudku, sú povinné tieto rozsudky vyhlasovať vždy verejne. Ide tu o ústavnú záruku, že všeobecné súdy ako štátne orgány nemôžu obmedziť právne postavenie účastníkov v konaní pred nimi, ktoré postavenie im má poskytnúť možnosť verejne sa oboznámiť s obsahom rozsudku a s jeho odôvodnením (právo na aktívne, faktické, pozitívne konanie štátu, ktoré má základ v ústave a jej princípoch). Je zrejmé, že sa týmto ústavným príkazom sleduje ochrana účastníkov konania pred „tajnou justíciou“ vymykajúcou sa kontrole verejnosti. Zabezpečuje sa tým aj transparentný výkon spravodlivosti a tým sa prispieva k dosiahnutiu cieľa sledovaného článkom 6 ods. 1 Dohovoru.

Procesný nedostatok odvolacieho súdu vo vzťahu k tomuto úkonu (nenaplnenie ustanovenia § 156 ods. 3 O.s.p.), v dôsledku ktorého sa poprie samotná podstata verejného vyhlásenia rozsudku (keďže sa neoznami čas a miesto jeho vyhlásenia), je z procesného hľadiska nenapraviteľný (nedá sa nijako konvalidovať). Nedodržanie postupu oznámenia času a miesta vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu znamená z pohľadu spomenutých kontrolných a ochranných oprávnení účastníka toľko, že korekciu porušených procesných práv účastníka možno v dovolacom konaní docieľiť len zrušením takéhoto rozsudku ako rozsudku zaťaženej vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Predpokladom prítomnosti žalovaného (jeho právneho zástupcu) na verejnom vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu v tejto právnej veci bolo oznámenie súdu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v zmysle § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo preto zachovať zákonom stanovený postup oznámenia miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku, k čomu však

podľa obsahu spisu nedošlo. To malo za následok predovšetkým znemožnenie samotnej účasti žalovaného na verejnom vyhlásení rozsudku – verejnom oboznamovaní súdu o tom, ako rozhodol (aké konkrétne výroky vyslovil) a z akých dôvodov.

Odvolačný súd teda uvedeným chybným procesným postupom nevytvoril žalovanému zákonom predpokladanú procesnú možnosť účasti na verejnom vyhlásení napadnutého rozsudku.

Dovolačný súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že odvolačný súd konal v danej právnej veci inak, ako mu to stanovil Občiansky súdny poriadok v § 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2, a tým znemožnil žalovanému realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu pri vyhlasovaní rozsudku patria. Takéto konanie odvolacieho súdu je porušením práva na súdnu ochranu a predstavuje vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2009 sp.zn. 1 Cdo 120/2009 schválený na zasadnutí občianskoprávneho kolégia na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

Podľa § 214 ods. 3 O.s.p. ak odvolačný súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, upovedomí elektronickými prostriedkami účastníka konania alebo jeho zástupcu, ktorý požiadal o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami (§ 45 ods. 4), o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3.

V dôvodovej správe k zákonu č. 388/2011 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa uvádza „S cieľom spružniť komunikáciu účastníka a odvolacieho súdu sa ustanovuje, že ak odvolačný súd bude rozhodovať rozsudkom bez nariadenia pojednávania, upovedomí účastníka alebo jeho zástupcu, ktorý požiadal o doručovanie elektronickými prostriedkami podľa § 45 ods. 4, o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami“.

Rozvoj a využívanie moderných informačných a komunikačných technológií postupne nahrádza miesto donedávna vžitých foriem komunikačných postupov, a to nielen v každodennom, neformálnom styku, ale aj na inštitucionálnej úrovni. Európska komisia prínos používania informačných a komunikačných technológií v súdnictve vidí v zlepšení

prístupu občanov k súdnictvu a zvýšení účinnosti právnych konaní. Aj slovenský právny poriadok sa prispôsobuje tomuto trendu, a to tzv. elektronizáciou súdnictva, ktorej cieľom je zefektívniť a zrýchliť súdne konanie aj prostredníctvom dostupných technických prostriedkov a napomôcť efektívnym zmenám v súdnictve. Elektronická komunikácia je jedným z výrazov elektronizácie, ktorá sa v Občianskom súdnom poriadku premietla v ustanoveniach § 42 a 42a upravujúcimi elektronické podanie a hromadné elektronické podanie, § 45 ods. 3 s 4 a § 49a upravujúcimi elektronické doručovanie, § 200a a § 200b upravujúcimi konanie pred registrovým súdom a napokon aj to ustanovenia § 214 ods. 3, upravujúceho verejné vyhlásenie rozsudku.

Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci nebol dodržaný ani procesný postup uvedený v ustanovení § 214 ods. 3 O.s.p., napriek tomu, že žalovaný podaním zo 16. augusta 20112, predložený sudcovi 16. augusta 2012 (č.l. 594) a písomne odvolaciemu súdu 21. augusta 2012 (č.l. 596) požiadal o doručovanie písomnosti súdu aj elektronickými prostriedkami (najmä upovedomení žalovaného a jeho právneho zástupcu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku) a zároveň oznámil svoju e-mailovú adresu aj e-mailovú adresu svojho právneho zástupcu.

Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa priečil ustanoveniu § 156 ods. 3 O.s.p. a § 214 ods. 3 O.s.p. preto došlo k odňatiu možnosti účastníkov konania konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami žalovaného uvedenými v dovolaní.

Vzhľadom na výskyt procesnej vady konania uvedenej v § 237 O.s.p., ktorá zakladá prípustnosť dovolania žalovaného a zároveň aj jeho opodstatnenosť (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), zrušil dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. septembra 2013

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová